

"Lietuvos [Bibliotekininkų draugijai] Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing / 5-7.X.1935". Pirmame lape - kongreso delegatų autografi, antrame - bendra jo dalyvių nuotrauka. Draugija turėjo jai padovanotų 11 spaudinių. E. Volteris 1936 m. padovanojo ir autografavo LBD 3 bibliotekininkystės ir knygos istorijos leidinius rusų ir vokiečių kalbomis.

Minėtas H.M. Kešmoras atsiuntė 1938 m. išleistą savo kelionės ataskaitą "Nort-Eastern Europe, including Russia" ("Šiaurės rytų Europa, įskaitant Rusiją"). Jis aprašė 1936 m. kelionę po Europos šalių bibliotekas. Leidinyje H.M. Kešmoras pateikė trumpas statistines apžvalgas apie Lietuvos bibliotekas. Tačiau, Latvijos ir Estijos bibliotekos čia pristatytos daug plačiau ir išsamiau.

TBS mūsų draugijai atsiuntė leidinį "Répertoire des Associations de Bibliothécaires Membres de la Fédération internationale" ("Tarptautinės bibliotekininkų sąjungos narių sąrašas"), išleistą 1938 m. Hagoje. Leidinyje, be narių sąrašo, yra TBS statutas, tarptautinio abonemento taisyklės. Lietuvos žemės ūkio akademijos biblioteka LBD padovanojo informacinių leidinių apie savo veiklą. Spaudi-

nių rinkinyje yra LBD 1931 m. įstatai su V. Biržiškos korektūra, ruošiant antrąjį (1936 m.) jų variantą. Archyvu taip pat priklauso neišplatinti LBD leidiniai (20 egz.).²

Nors jau parašytos LBD istorijos apžvalgos, archyvas autentiškais dokumentais papildo ir detalizuoja draugijos veiklą. Reikšmingiausią jo dalį sudaro LBD korespondencija su TBS, Latvijos ir Estijos bibliotekininkų draugijomis, trečiojo Pabaltijo bibliotekininkų kongreso organizavimo medžiaga. Archyvas teikia vertingos informacijos visiems norintiems išsamiau susipažinti su LBD istorija iš pirminių šaltinių.

¹ Sinkevičius K. Lietuvos bibliotekininkų draugija // Bibliotekų darbas. - 1988, Nr. 9, p. 19-22; Žukas V. Lietuvos bibliotekininkų draugija // Žukas V. Lietuvių knygotyros bruožai. - Vilnius, 1989. - P. 152-177.

² Eimaitytė E. II Pabaltės bibliotekininkų kongresas. - Kaunas, 1936. - 7 p. - (LBD leid. ; Nr. 13); Ružancovas A. Lietuvos bibliotekos 1932 metais. - Kaunas, 1934. - 27 p. - (LBD leid. ; Nr. 8).

Summary

Archives of the Lithuanian Librarians' Society (1931-1941)

Nijolė LIETUVNINKAITĖ

Archives of the Lithuanian Librarians' Society are preserved at the Rare Book Division of the Library of the Kaunas University of Technology. They were transferred there from the Kaunas University Library, where the Center of the activities of the Society was located under the leadership of its Chair Professor V. Biržiška.

Archives of the Society are comprised of autographs, typewritings, the original documents, copies, pictures and publications (40 published items) in the Lithuanian, Russian, English, French and German languages. Their chronological area covers entire period of the activities of the Society (1931-1941). Archives have been placed in order in 1995 and their collections are announced for the first time. The collection listing distinguishes between the three parts of archival materials, describing specific aspects of the activities of the Society.

The first part of the archives comprises various documents, which offer information on the organizational activities of the Society, its income and expenditure, publishing and subscription data of the magazine "Bibliographical News".

The second part includes archival materials on the 3d

Congress of the Baltic librarians held in Kaunas in 1938. It consists of official letters addressed to different institutions and individuals, correspondence with the Estonian and Latvian Librarians' Societies, accounts, invitations, letters of appreciation, other documents.

The third part of the archives shows the association between the Lithuanian Librarians' Society and the International Librarians' Society, also other library organizations abroad. Archives have in their collections correspondence between the Society and the Secretary of the International Librarians' Society T.P. Sevensma covering the years 1935-1939, programs of international library congresses, other documents. Archives also have in their possessions a small collection of iconographic materials and publications.

Archives of the Lithuanian Librarians' Society offer to interested researchers authentic documents on the history of the Society. The most significant archival materials are considered correspondence of the Lithuanian Librarians' Society with the International Librarians' Society, relevant Estonian and Latvian Societies, also documents on the 3d Congress of the Baltic Librarians.

UDK 002.2(=882)(438)(091)+017.1(438)

1795-1864 m. lietuviškos knygos Krokuvos bibliotekose ir muziejuose

Aušra NAVICKIENĖ

Vilniaus universiteto Knygotyros katedra, Saulėtekio al. 9, 2054 Vilnius

Lietuviškų knygų gausumas Krokuvos bibliotekose - gerai žinomas lietuvių spaudos ir kultūros tyrinėtojų faktas. Ne vienas jų lankėsi senojoje Lenkijos sostinėje ir domėjosi čia saugomomis lietuviškomis knygomis. Iki šiol daugiausia dėmesio buvo skirta senajai spaudai. Lietuvos nacionalinės bibliografijos sudarytojams pavyko išaiškinti 39 XVI-XVIII a. lietuviškas knygas, esančias Krokuvos knygų saugyklose¹. XIX a. lietuviškų knygų išlikusių egzempliorių iki šiolei nebuvo specialiai ieškoma. Minėtos bibliografijos leidiniuose užfiksuota žinių tik apie 9 XIX a. pirmųjų šešių dešimtmečių lietuviškų knygų egzempliorius, surastus ir aprašytus V. Žuko². XIX-XX a. ir ankstesnių amžių Mažosios Lietuvos lietuviškas knygas išsamiai subibliografavo ir *de visu* peržiūrėjo prieš porą metų Krokuvoje lankęsis D. Kaunas, aptikęs 27 iki tol bibliografams nežinomus egzempliorius, nustatęs Mažosios Lietuvos lietuviškų knygų skaičių Krokuvoje, jų įsigijimo būdus ir migraciją nuo pat išleidimo dienos, leidinių naudojimo ir skaitytojų kūrybinės veiklos pėdsakus³.

1994 m. spalio mėnesį, būnant dešimties dienų mokslinėje stažuotėje Krokuvoje Jogailos universiteto Bibliotekininkystės ir mokslinės informacijos katedroje, dalis laiko buvo skiriama darbui minėto universiteto ir Lenkijos mokslų akademijos bibliotekose bei Krokuvos nacionalinio muziejaus Čartoriskų fonde. Buvo siekiama išaiškinti čia esančias 1795-1864 m. išleistas ir Didžiosios Lietuvos gyventojams skirtas lietuviškas knygas, aptarti esamus egzempliorius, jų rinkinio formavimosi aplinkybes. Pasinaudojus nagrinėjamo laikotarpio 585 lietuviškų leidinių abėcėliniu bibliografiniu sąrašu, buvo atlikta paieška minėtų bibliotekų kataloguose ir surasti egzemplioriai peržiūrėti *de visu*. Vertingų žinių rasta Jogailos universiteto bibliotekos knygų, išleistų iki 1946 m., kataloge. Šio unikalaus dar K. Estreicherio laikais pradėto kurti katalogo kortelėse fiksuojama informacija apie aprašomos knygos formatą, autorių (redaktorių), vertėją, leidėją, knygos pavadinimą, leidimą, spausdinimo vietą, spaustuvininką, tomų ir puslapių skaičių, žemėlapius, raizinius, lenteles, planus, iliustracijas, bibliotekoje esančių egzempliorių skaičių, fizinę būklę, įrišimą, įsigijimo būdą (pirkimas, mainai, dovaną), įsigijimo kainą (egzemploriaus vertė ir kainą, kurią biblioteka mokėjo už knygą). Ilgainiui katalogo kor-

telės grafos truputį keitėsi, tačiau jose tebebuvo nurodomi ir tradiciniai kataloginio aprašo duomenys ir žinios apie egzemploriaus įsigijimo būdą, kainą ir įrišimą.

Iš viso pavyko surasti 71 egzempliorių 64 XVII-XIX a. lietuviškų leidinių, iki šiol Lietuvos bibliografams nežinomų ir nevartytų. Kai kurie iš jų buvo žinomi tik iš bibliografinių šaltinių. (Visų šių knygų sąrašas pateikiamas straipsnio pabaigoje).

Straipsnyje išsamiau bus aptariami tik 56 lietuviškų leidinių, išspausdintų 1795-1864 m. 62 egzemplioriai. Iš jų 59 egzemplioriai yra Jogailos universiteto bibliotekoje ir 3 - Nacionalinio muziejaus Čartoriskų fonde. Dauguma jų įdomūs lietuvių spaudos istorijai dėl juose esančių marginalijų, viršelių, įrišimo. Knygose pasitaiko buvusių savininkų nuosavybės ženklų (rankraščių įrašų, antspaudų, lipdžių), skaitymo žymių tekste. Kai kurie egzemplioriai priskiriami XIX a. spaudos bibliografinėms retenybėms.

Krokuvos knygų saugyklose esantys 56 XIX a. pirmųjų šešių dešimtmečių leidiniai sudaro apie 10% visų to meto lietuviškų knygų repertuaro. Didesnė jų dalis yra 1854-1864 m. knygos, likę 22 leidiniai - 1796-1853 m. spaudos produkcija.

Turinio požiūriu aptariamame lietuviškų knygų rinkinyje yra įvairios tematikos leidinių. Kaip visoje 1795-1864 m. knygų repertuaro struktūroje, taip ir tarp Krokuvos knygų - daug elementorių ir gramatikų. Tai pirmojo Didžiojoje Lietuvoje elementoriaus "Mokslas skaytima..." trijų leidimų egzemplioriai, novatoriškasis K.R. Nezabitauskio "Naujas mokslas skaytima...", T. Juzumo "Didesis elementorius...", M. Brundzos pradžiamokslis dviejų leidimų egzemplioriai, M. Akelaičio "Lamentorius...". Čia saugomos ir kalbos mokymui skirtos gramatikos: 1737 m. anoniminės gramatikos 1829 m. leidimas "Trumpas pamokimas kalbos litovyškos...", kurį spaudai parengė ir pratarmę parašė S. Stanevičius; M.P. Marcinskio 1833 m. gramatika ir jos perredaguoto bei papildyto 1861 m. leidimo 2 egz. (šio leidimo 1 egz. turi Krokuvos nacionalinis muziejus); K. Kasakauskio "Kalbriedos ležuvio žiamaytiško" 2 egz. (šios gramatikos 1 egz. yra ir Nacionaliniame muziejuje). Jogailos universiteto biblioteka turi nevisą L. Ivinskio "Kalendorių..." komplektą (trūksta 1846-1852 m. ir 1863-1865 m. leidimų). Įdomus 1885 m. kalendo-

riaus egzempliorius, kuriame 29-41 puslapiuose išlikę pieštuku pažymėti minimų vietovardžių kalbos taisymai.

Grožinei literatūrai priskiriami bibliotekoje esantys spaudiniai: M. Akelaičio 5 posmelių eilėraštis caro Aleksandro II atvykimo į Vilnių proga, parašytas ir išspausdintas atskiru leidiniu 1858 m.; L.A. Jucevičiaus parengtas žymiausių to meto lenkų poetų eilėraščių rinkinys (1837); J. Želvavičiaus 50 išverstų I.A. Krylovo pasakėčių publikacija (1863) bei to paties autoriaus originalių poemelių biblijos siužetais rinkinys (1858). Minėtoje bibliotekoje saugoma ir L.A. Jucevičiaus knyga "Lietuva senovės liekanų, apeigų ir papročių požūrių" (lenkų k.), su tautosakos tekstais lietuvių kalba. Šios knygos egzempliorius turi ir Nacionalinio muziejaus Čartoriskų fondas. Tai labai dailiai oda įrištas egzempliorius, kurio priešlapyje kažkieno ranka įrašyta knygos autoriaus pavardė ir vardas (pačiame leidinyje nurodytas tik autoriaus slapyvardis). Universiteto bibliotekoje taip pat yra K. Kasakauskio "Gyrtibe yr blajviste" bei "Pasaka apėj pašnekiesni tarp velnia yr šimkorju...", skirtos kovai su girtavimu; M. Valančiaus "Žemajtiu viskupistę..." abi dailys; pirmosios namų ir žemės ūkio tematikos publikacijos, skirtos Didžiosios Lietuvos gyventojams - K.J. Nezabitauskio išversto lenkų gamtininko K. Kliuko veikalo "Surinkimas dasekimu... apy bytes..." - 2 egzemplioriai.

Religinės tematikos leidinius sudaro protestantams parengtas pamokslų rinkinys "Pamoksley ir kozones ape smerti..." ir 25 katalikų bendruomenei išleisti leidiniai. Iš jų yra 9 maldaknygės, 5 katekizmai, pirmasis Naujojo Testamento leidimas (1816), evangelijų knyga, pamokslų rinkinys, 3 leidiniai religinės moralės klausimais ir 4 kitokios religinės tematikos knygelės. Aptariamame Krokuvos lietuviškų knygų rinkinyje 1795-1864 m. lietuviškos spaudos tematika atsispindi gana išsamiai.

Daugumą šių knygų Jogailos universiteto biblioteka įsigijo XIX a. pabaigoje. Keliolika leidinių bibliotekos fondus papildė XX a. Pavyzdžiui, L. Ivinskio kalendorius biblioteka gavo 1935 m.

Įrašai kartotekoje ir pačiose knygose byloja, kad lietuviškos knygos į biblioteką pateko kaip dovanos arba buvo pirktos. Knygas bibliotekai dovanojo įvairūs asmenys: M. Valančiaus "Žemajtiu viskupistę..." gražiai oda įrištas abu toms 1892 m. dovanojo Antanas Semaška (Antoni Siemasko), kuris pirmojo tomo priešlapyje paliko rankraštinių dovanojimo įrašą, nurodydamas, kad šias knygas surado savo tėvo Juozapo, galbūt buvusio Lietuvos stačiatikių metropolito Juozapo Semaškos (1798-1868) bibliotekoje, tačiau nepavyko iššifruoti nurodytos bibliotekos buvimo vietos - Kaunas, Krokua ir Kunovas. 1858 m. išleista M. Akelaičio panegirika bibliotekai dovanojo Krupovičius (Krupowicz), M. Brundzos 1859 m. leidimo elementorių - filosofijos daktaras F. Novakovskis (F. Novakowski), maldaknygės "Auksa altorius..." 1845 m. leidimą 1878 m. dovanojo Badovskis (Badowsky), puošniai įrišta K. Prialgauskio "Naujes altorius..." - daktaras E. Galbergas (E. Galberg). 8 lietuviškos knygos bibliotekai ati-

teko po lietuvių bibliografo ir spaudos istoriko Maurikijaus Mykolo Stankevičiaus (1856-1892) mirties. M.M. Stankevičius 1877-1889 m. dirbo Krokuvos G. Gebetnerio ir Volfo knygų prekybos firmoje, 1889 m. atidarė savo antikvariatą (1881-1891), turtingą senų leidinių ir rankraščių, žemėlapių, graviūrų, polonikos, slavikos ir lituanikos, išleido 4 savo firminius katalogus. Jis taip pat dirbo Mokslų akademijoje, o nuo 1891 m. vadovavo Krokuvoje veikusiai Župansko ir Neumano knygų prekybos firmai, kuri vėliau perėjo į knygų leidimo bendrovės dispoziciją⁴. M.M. Stankevičiaus antikvariato apyvartoje buvo retų lituanistinių leidinių. Šis lietuvių spaudos tyrinėtojas turėjo vertingų lietuviškų knygų rinkinį, vėliau patekusį į Jogailos universiteto biblioteką. XIX a. lietuviškų leidinių fondą papildė jam priklausiusios knygos: L. Želvavičiaus išverstų I.A. Krylovo pasakėčių leidimas, to paties autoriaus "Gesmes, arba Poezja...", M. Valančiaus "Istorije švęta..." ir "Živatas Jezaus Kristaus...", R. Jasikevičiaus "Pamokslaj..." 3 dalis, J.K. Račkauskio "Munką viešpaties Jezaus...", K. Skrodzko "Trumpis katekizmas..." bei J. Ženevičiaus verstas "Katekizą...". I.A. Krylovo pasakėčių egzemplioriaus 4 viršelio puslapyje yra išlikęs spausdintas bibliografinis sąrašas - "Veikalaj Jozepo Żelwowiez (O taj del bibliografiszkos zines)", kuris gali būti vertinamas ne tik kaip knygų leidybos ir prekybos informacija, bet ir kaip vienas pirmųjų personalinės bibliografijos spausdintų darbų.

Kelias aptariamas knygas biblioteka pirkė antikvariatuose. 1871 m. už 60 auksinio rublio kapeikų buvo įsigyta M.P. Marcinkio "Grammatyka...", prieš tai buvusi monsinjoro Tomašo Voicikevičiaus (Tomasz Wojcikiewicz) nuosavybe, už 59 kapeikas buvo nupirkta tos pačios gramatikos 1861 m. leidimas, anksčiau priklausęs Adomui Kanrowskiui (Adam Kanrowsky).

Katalogo grafos apie knygos įsigijimą ne visada būdavo kruopščiai pildomos, todėl nepavyko išsiaiškinti kitų knygų kelių į biblioteką, nors manytume, jog jie buvo panašūs. Knygų ženklai rodo, kad prieš pakliudamos į šią biblioteką jos jau pabuvojo kitose: M. Valančiaus "List pasterski..." priklausė J.V. Polkovnikovai (J.W. Polkownikowa), T. Juzumo "Didesis elementorius..." buvo kažkio vienuolyno (neiškaitomas jo antspaudas) bibliotekos nuosavybė.

Ne visas kataloguose pateiktas knygas pavyko aptikti. Universiteto bibliotekos darbuotojai nesurado vienintelio žinomo 1796 m. Vilniaus akademijos spaustuveje išspausdintos knygelės "Aktay vieros, nadieios, malones ir gaylese..." egzemplioriaus (sign. - 52064/I), V. Juzumo parengto katekizmo "Aplankimas parakvijios..." (sign. - 52243/I). Galbūt, tos knygos dingusios. Nesėkmingai baigėsi ir unikalių leidinių - apie 1835-1836 m. Paryžiuje išleistų H. Lamėnė "Vendraunikas" ir A. Mickevičiaus "Litania pakielavinga" - paieškos Lenkijos mokslų akademijos bibliotekoje Krokuvoje, apie kurių buvimą užsimena ankstesni tyrinėtojai⁵.

Kiekvienas surastas lietuviškos knygos naujas egzem-

pliorius, taip pat ir aptartieji 1795-1864 m. bei išaiškinti vėlesnių metų leidinių egzemplioriai, yra svarbūs Lietuvos nacionalinei bibliografijai, kaip papildantys žinias apie išlikusias knygas, taip pat knygos tyrinėjimams, kadangi padaugėja šaltinių. Nekyla abejonių, kad tolesnės XIX-XX a. lietuviškų knygų paieškos tiek Krokuvos, tiek kitose Lenkijos bibliotekose yra perspektyvios ir laukia tyrinėtojų. Duomenų apie lietuviškos knygos paplitimą, gyvavimą ir panaudojimą kaupimas - būtina sąlyga pereinant prie apibendrinančių knygų, kaip komunikacijos priemonės, sistemos "knyga - skaitytojas" funkcionavimo visuomenėje tyrimų.

1756-1902 m. lietuviškų knygų, saugomų Krokuvos bibliotekose ir muziejuose, sąrašas*

1. Абецэле летувишкай-русинка ... 2-asis leid. Varšuva, 1867.
E g z.: Jogailos univ. b-ka (toliau JUB) - 52134/I.
2. Tas pat. 3-iasis leid. Varšuva, 1871.
E g z.: JUB-52410/I.
3. Akelaitis M. Gramatyka języka litewskiego. Głosownia. Napisał Mikołaj Akielewicz. Poznań, 1890.
E g z.: JUB-29771/II, 54352/II.
4. Akelaitis M. Jo milestaj šviesiausiam ciesorij Aleksandruj II ... [V., 1858]. - Aut. nurodytas p. 4, slapyvardžiu: Wargdienis isz Lietuwos.
E g z.: JUB-9353/III.
5. Akelaitis M. Lamentorius, arba Pradžia mokslo, sudeta mažiems vaikeliems. V., 1860. - Aut. kn. nenurodytas.
E g z.: JUB-52617/I.
6. Antonevičius K. Malda pri viešpati Jezaus. [V., 1859]. - Aprašyta pagal p. 3.
E g z.: JUB-41741/I.
7. Auksa altorius, arba Afieras kvepančias ant auksa altorius ... tay ira Madlitvas skutečnas ... V., 1845.
E g z.: JUB-37002/I.
8. Aukso Karunka pre saldžiausios Szyrdies Pono Jezaus. Krokua, K. Mikolas Mycielskio draugystės Jezaus lėšos, V.L. Ančico ir b-vės sp., [1881]. 3 p.: iliustr. ; 31 cm. - Pirmajame puslapyje iliustr. su dviejų sakinių tekstu.
E g z.: JUB-41697/I.
9. Bialobzeskis M. Имгульдима швенту еванелию анть вису недлю ирь швенчу ... D. 2. V., 1869.
E g z.: JUB-222321/II.
10. Brundza M. Lamentorjus lietuviškas diel mažu vaju, išduotas per K.M.B. Suvalkai, 1859.
E g z.: JUB-53093/I.
11. Brundza M. Lamentorius lietuviškas diel mažu vajkelu ... Išduotas per K.M.B. Varšuva, 1862.
E g z.: JUB-52616/I.
12. Giedraitis J.A. Naujas istatimas ..., lietuvišku liežuviu išgulditas per Jozapa Arnulpa kunigaykšti Giedrayti ... V., 1816.

* Šiame sąraše aprašyti knygų egzemplioriai, kurių nėra "Lietuvos TSR bibliografijos" serijos A tomuose bei jų papildymuose. Išsamėnis aprašas pateikiamas tų leidinių, kurie iki šiol buvo žinomi tik iš bibliografinių šaltinių.

- E g z.: JUB-38934/III.
13. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1855 metu ... 8-ieji m. V., 1855.
E g z.: JUB-6416/III.
14. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1856 metu ... 9-ieji m. V., 1856.
E g z.: JUB-6416/III.
15. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1857 metu ... 10-ieji m. V., 1857.
E g z.: JUB-6416/III.
16. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1858 metu ... 11-ieji m. V., 1857.
E g z.: JUB-6416/III.
17. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1859 metu ... 12-ieji m. V., 1858.
E g z.: JUB-6416/III.
18. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1860 metu ... 13-ieji m. V., 1860.
E g z.: JUB-6416/III.
19. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1861 metu ... 14-ieji m. V., 1861. 63, [1] p.
E g z.: JUB-6416/III.
20. Ivinskis L. Kalendorius ... nuog užgimima viešpaties 1862 metu ... 15-ieji m. V., 1861.
E g z.: JUB-6416/III.
21. Jaknavičius J. Ewangelie polskie y litewskie ... V., 1756. - Sudaryt. kn. nenurodytas.
E g z.: JUB-37715/I.
22. Jasikevičius R. Pamokslaj unt nekuriu švinčiu ... par kunegu Rapolu Jassykieviče... D. 3. V., 1859.
E g z.: JUB-53022/I.
23. Jucevičius L.A. Litwa pod względem starożytnych za- bytków, obyczajów i zwyczajów ... V., 1846. - Virš. aut. nenurodytas.
E g z.: JUB-31448/II, 577032/II; Krokuvos nac. muz. Čartoriskų fondas-3554/II.
24. Juzumas T. Didesis elementorius ir katakizmas ..., parašitas par kun. Tadeuša Juzumoviče ... V., 1855.
E g z.: JUB-115798/I.
25. Juzumas V. Aplankimas parakvijios par jos klebona, arba Išguldimas daliku tikiejima ... Žiamajtiškaj parašitas par kuniga Vincenta Juzumoviče. V., 1860.
E g z.: JUB-52243/I.
26. Kancyonolas, tey east : Knigos psolmu ir giesmiu ... Jelgava, 1877.
E g z.: JUB-54651/II.
27. Karunka nupelnu kientieimo viešpaties. Krokua, 1887.
E g z.: JUB-39766/I.
28. Kasakauskis K. Gyrtibe yr blajviste. Apraši ... Kassa- kauskis. V., 1859.
E g z.: JUB-53086/I.
29. Kasakauskis K. Išguldims apėj sakramenta pakutos ... Parašits par kuniga pralota Kassakauski. V., 1862.
E g z.: JUB-53087/I.
30. Kasakauskis K. Išguldims pavinaščju krykščjonu-kata- lyku, aprašits par kuniga pralota Kassakauski ... V., 1864.
E g z.: JUB-54655/I.
31. Kasakauskis K. Kalbrieda ležuvio žiamaytiško. V., 1832.
E g z.: JUB-51909/I; Krokuvos nac. muz. Čartoriskų fondas-34375/I.

32. Kasakauskis K. Pasaka apėj pašnekiesni tarp velnia yr šimkorju ... paraši ... Kassakauskis. V., 1861.
E g z.: JUB-53085/I.
33. Kialetas žodžiu aplink škapleriu mukos pono Jezuso. V., 1861.
E g z.: JUB-53090/I.
34. Kliukas K. Surinkimas dasekimu par mokintus žmonias ... apėj bytes ... kunigo Kluko ... lenkiškay yšdrukavotas ... O dabar pirmo siki ant ležuvio letuviškay-žemaytiško par kunigo Cypriono Juzapo Niezabitavski ... pargulditas ... V., 1823.
E g z.: JUB-881352/I, 44124/I.
35. Krylovas I.A. Pasakas. Pardiejo Jozepas Želvovič. V., 1863.
E g z.: JUB-52909/I.
36. Lamėnė H.F.R. de. Kningos tejsibiun, prancuziškaj per kunegą Lamėnė surašytos o letuviškaj išgulditos per Blodislava Dėbskia ... Paryžius, 1870.
E g z.: JUB-40309/I.
37. Malda pri pono Jezusa atljodus tobulus. Malda pri ap-lankima kuna asabos numirusios. Krokuva, 1887.
E g z.: JUB-39907/I.
38. Malda pri ronos peče Chrystusa pona. Krokuva, 1887.
E g z.: JUB-39908/I.
39. Malda pri s.Benedykta. Krokuva, 1887.
E g z.: JUB-39907/I.
40. Marcinskis M.P. Gramatika, arba Spasabas išsimokini-mo lenkiškos kalbos, parašita per Motiejū Franciška Marcins-ka. Varšuva, 1861.
E g z.: JUB-52651/I, 20793/I ; Krovuvos nac. muz. Čarto-riskių fondas-34356/I.
41. Marcinskis M.P. Grammatyka polska dla Litwinów uc-zących się języka polskiego. Ułożona ... przez M.F. Marcifskie-go. Suvalkai, 1833.
E g z.: JUB-52652/I.
42. Minvydas S., Božimovskis J. vyr. Maldos krikščio-niškos, visokioj rejkmenėj prigulinčios. Jelgava, 1877. - Aut. kn. nenurodyti.
E g z.: JUB-54675/II.
43. Mokslas skaytima rašta letuviška diel mažu vayku ... V., 1852.
E g z.: JUB-52666/I.
44. Tas pat. - V., J. Zavadzko sp., 1861. 40 p.
E g z.: JUB-52665/I.
45. Nezabitauskis K.R. Naujas mokslas skaytima diel mažū vaykū Žemayčiu yr Lietuvos ... par Kajetona Niezabitavski ... V., 1824.
E g z.: JUB-52708/I.
46. Pamoksley ir kozones ape smerti ... Mintauja, 1864.
E g z.: JUB-222129/I.
47. Patentas rožančiavas, aprejškuns atpuskus yr privilijus ... [V., 1861].
E g z.: JUB-41825/I.
48. Prialgauskis K. Naujes altorius, arba Surynkimas par-sergieimu yr maldu ... Par kunega Kazimiera Pryalgavski ... V., 1847.
E g z.: JUB-146646/I.
49. Račkauskis J.K. Munką viešpaties Jezaus ... paraše ku-nigas Jeronimas Račkauskis ... V., 1857.
E g z.: JUB-10512/I.

50. Skrodzki K. Trumps katekizmas ... par kunega Kazi-miera Skrodzki ... parašitas.V., 1856.
E g z.: JUB-52808/I.
51. Širvydas K. Szyrwid's "Punkty Kazań (Punktay saki-mu)" vom Jahre 1629. Getingenas, 1884.
E g z.: JUB-606/II.
52. Trumpas pamokimas kalbos lituvyškos, arba žemay-tyškos, ... lotinyškay parašitas yr spaustas Vyjlniuj metuse 1737 ... V., 1829.
E g z.: JUB-49376/II.
53. Valančius M. Davatku kninga, arba Istatimas ir maldas isirašiusiuj i tretii zokana s. Pranciškaus. V., 1864. - Aut. kn. nenurodytas.
E g z.: JUB-52384/I.
54. Valančius M. Istorije švėnta Senoje istatima ... 4-asis leid. V., 1860. - Aut. nurodytas p. 4: Motiejus Wiskupas.
E g z.: JUB-52383/I.
55. Valančius M. List pasterski Macieja Wołonczewskiego ... V., 1850.
E g z.: JUB-45659/II.
56. Valančius M. Mokslas Rima kataliku. [Tilžė, 1869?]. - Aut. kn. nenurodytas.
E g z.: JUB-52305/I.
- 57-58. Valančius M. Žemajtiu viskupistė apraše k. Motie-jus Wołončevskis. D.1-2. V., 1848.
E g z.: JUB-24032/I.
59. Wyjątki z nowoczesnych poetów polskich. V., 1837.
E g z.: JUB-5580/I.
60. Visas pasalmes s.Dovida karalaus. [Tilžė, 1869].
E g z.: JUB-116664/II.
61. Vytartas A. Pamokslai ant didžiųjų metinių viešpaties švenčių. Paraše Kunigas X. Tilžė, 1893.
E g z.: JUB-118147/I.
62. Želvavičius J. Gesmes, arba Poezja, kunigo Juzapo Želvovič. V., 1858.
E g z.: JUB-53146/I.
63. Želvavičius J. Katekizą kataliku lankiškaj paraše ... kunegas Jozapas Želvoviče, o dabar letuviškaj išguldže kune-gas Jozapas Ženieviče. V., 1854.
E g z.: JUB-52391/I.
64. Žitkus P. Atsiliepinimas letuviškos draugystės "Želmuo" Parižiuje. Tilžė, [1902]. - Aut. nurodytas p.22 kriptonimu: Pr.Z.
E g z.: JUB-181753/I.

¹ Lietuvos TSR bibliografija. Serija A. Knygos letuvių kalba. - Vilnius, 1969-1988. - T. 1: 1547-1861; T. 2: 1862-1904, kn. 1-2; Lietuvos bibliografija. Serija A. Knygos letuvių kalba. - Vilnius, 1990. - T. 1: 1547-1861 : papildymai.

² Žukas V. Senos letuviškos knygos Lenkijos bibliotekose // Bibliotekų darbas. - 1970, Nr. 7, p. 18-23.

³ Kaunas D. Krovuvos letuviškoji knyga // Tarp knygu. - 1992, Nr. 9, p. 14-18.

⁴ Słownik pracowników książki polskiej. - Warszawa ; Łódz, 1972. - P. 849-850.

⁵ Žukas V. Min. str. - P. 23.

Summary

Lithuanian Books of the Years 1795-1864 in Cracow Libraries and Museums

Aušra NAVICKIENĖ

Abundance of Lithuanian books in Cracow libraries is a well-known fact for the researchers of the Lithuanian press and culture, though till now special analysis regarding the copies published in the 19th century has not been done. Search for Lithuanian publications at the Jogaila University, Library of the Polish Academy of Sciences and Cracow National Museum was successful. It was a real achievement to find 71 book copies (64 titles), which were unknown for Lithuanian bibliographers or known only from the bibliographical sources. The article presents a list of these book copies published in the Great Lithuania in 1756-1902, also discusses on the existing copies according to the year of publication and contents.

Majority of copies are interesting for the book history for their marginalia, covers and binding. Several copies are attributed to the bibliographical rarities of the 19th century.

The article examines the circumstances under which the selection of Lithuanian books has been realized. In the 19th century Lithuanian books appeared in the Cracow book collections as gifts and donations, or were bought in the secondhand bookstores. Information on the acquisition of these copies could be found in comprehensive descriptions of catalogues, which started appearing during the life-time of K.Eistreich and also, according to the records in the books.